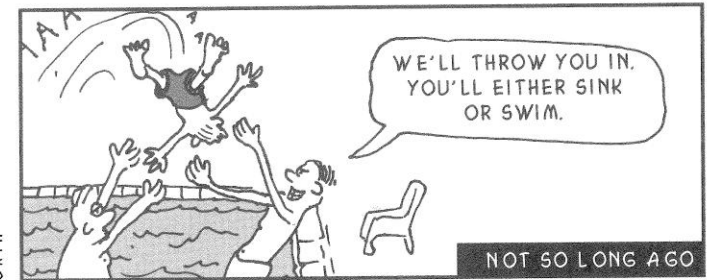
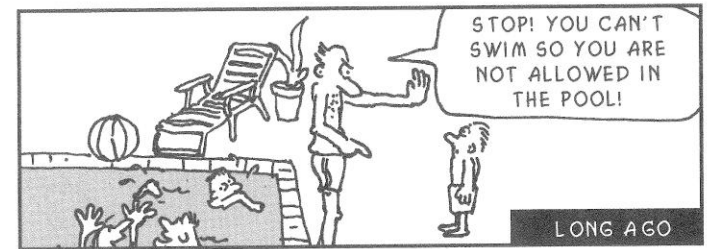

Van activerend ondersteunen naar
gedeelde verantwoordelijke

Evoluties in maatschappij en onderwijs

THE EVOLUTION OF SWIMMING LESSONS:
SURPRISINGLY SIMILAR TO THE EVOLUTION
OF INCLUDING STUDENTS WITH
DISABILITIES IN GENERAL EDUCATION.

INSPIRED BY BEVERLY RAINFORTH

© 1999 MICHAEL F. GIANGRECO. ILLUSTRATION BY KEVIN RUELLE
PEYTRAL PUBLICATIONS, INC. 952-949-8707

[Achtergrond]

- (Toekomstige) leraren voelen zich niet voorbereid (o.a. Cook 2001, Loreman e.a., 2005)
 - Handelingsverlegenheid
- Consequenties naar de leraar en lerarenopleiding

[BC Inclusie]

- Zorgen voor het welbevinden van alle kinderen
- Differentiëren op gebied van curriculum, ondersteuning en evaluatie, maar zo veel mogelijk binnen de groep
- Dieper overleg met ouders
- Samenwerking binnen de klas
- Leergierigheid en kritische ingesteldheid, flexibiliteit verantwoordelijkheidszin

- *“Ik heb niet het gevoel dat ik anders lesgeef maar het is wat meer van alles. Beetje meer flexibel, beetje meer aandacht voor het sociale, ...af en toe dingen aan te passen zodat de persoon met beperking kan participeren (Leraar b, 3de leerjaar)”*
- Geen nieuwe competenties (Ainscov 2000) , wel andere invulling

Huidige onderwijspraktijk

- Zorg = taak van de school
- Goed welbevinden – doelmatigheidsbeleving
 - Voldoende te bieden
 - Grote taaklast
- Leraar als eerstelijnszorgverlener
- ↑ aandacht leerlingen met socio-emotionele noden
- Persoonlijke = professionele identiteit
- Ondersteuning
 - Redelijk tot goed ondersteund door schoolinterne personen
 - Zorg ‘leer’ je uit de praktijk

[

”Je bent niet alleen leerkracht maar je moet ook psycholoog, orthopedagoog, ... zijn. Dan stel ik soms vragen bij mijn kunnen.”

]

(Leerkracht school 1)

Uitgangspunten HGW

Gemakkelijk

- Constructief samenwerken
- Werkwijze is systematisch en transparant
- Onderwijsbehoeften staan centraal

Uitgangspunten HGW

Moeilijk

- Doelgericht werken
- Positieve benutten
- De leerkracht doet er toe

Spanningsvelden rond samenwerking

- Leerkracht alleen voor de klas (Struyf, e.a., 2012)
- Weinig reflexiviteit (Talis, 2012)
- Weinig ondersteuning en nood aan coaching (Mortier et al, 2010)
- Weinig wederkerigheid (Glazer and Hannafin (2006)
- Compenserend en consulerend (Van de Putte, e.a., 2010)
- Weinig samenwerking ouders en leerlingen (Van De Putte & De Schauwer, 2014).

[Collaborative teaming]

- Regelmatig en positieve interactie
- Gelijkwaardige basis
- Gemeenschappelijk doel – gericht op ontwikkelen van effectieve onderwijs strategieën

GOL(L)D-concept

Gericht = doelgericht, leervraaggericht, competentiegericht, procesgericht

Ondersteunen = er wordt uitgegaan van reeds bestaande competenties van de leraren die verder worden uitgebouwd door middel van een activerende, reflectieve begeleiding

Leraren = de leraar is de spilfiguur van de zorgwerking

Leren = omgaan met diversiteit wordt gezien als een proces, een zoektocht, een evolueren naar...

Diversiteit = een uitgangspunt en meerwaarde binnen een klas- en schoolwerking

[GERICHT]

doel-
proces-
veranderings- gericht

[GERICHT]

Leervraag:

- **Vertrekpunt leraar**
- **verandering/ beweging in wil krijgen**
- **Geen acuut probleem**
- **Concreet 'genoeg'**

[GERICHT]

“Door de trajecten kom je telkens terug op het verloop daaruit leer je. Anders zie je dikwijls de verandering niet.”

[ONDERSTEUNEN]

- uitgaan van aanwezige competenties en kwaliteiten
- activerende begeleiding
- van huidige naar gewenste situatie
- gedeelde verantwoordelijkheid

[ONDERSTEUNEN]

“Het vraagt een andere manier van kijken. Leraren moeten overtuigd zijn dat zij iets kunnen veranderen. Het gaat over het lastige kind maar over hen als leraar. Zij doen er toe.”

[ONDERSTEUNEN]

“Met de moeilijkheden die ze ervaren zitten ze precies op een eiland. Als je dan met iets waar ze mee vertrouwd zijn een brug kan aanreiken, kunnen ze er zelf naar toe. Het is niet dat je moet zeggen wat ze moeten doen maar je moet de weg mee helpen zoeken.”

[DE LERAAR]

- hij/zij houdt de regie in handen
- praktijk als vertrekpunt
- doelmatigheidsbeleving

[LEERT omgaan met]

- leervraag vs hulpvraag
- lange termijn vs korte termijn
- veranderingsgericht vs oplossingsgericht
- procesgericht vs productgericht

[LEERT omgaan met]

“ Het resultaat van het leertraject is iets duurzaam om mee te nemen. Dat proces zal nooit af zijn maar wat nu bereikt is, is van haar (de leraar).”

[DIVERSITEIT

Kijk op

- het kind
- de ouders
- de professional

Stoornisdenken

Diversiteitsdenken

Kijk op het kind

Uitzondering en storend

Onderdeel van de klasgroep

Tekorten remediëren

Creëren van een optimaal leerklimaat

Leerbehoeften aangepakt door specialisten

Onderwijs aangepast aan leerbehoeften

Kijk op ouders

Leken

Opvoedingsexperten

Acceptatieprobleem

Vragen van ouders als vertrekpunt

Verantwoordelijkheid experts

Gedeelde verantwoordelijkheid

Kijk op professionals

Vormingsbehoeften

Ondersteuningsbehoeften

Inzetten van stoornisgerichte kennis

Constructieve samenwerking met externe betrokkenen

Focus op het individu

Focus op het individu in context

[Diversiteit]

“ Vroeger dacht ik altijd dat is zo weinig wist, het onderzoek heeft me eigenlijk een beetje rust gegeven in die zin. Ik moet dat niet allemaal weten...”

Cyclus

Afstemming

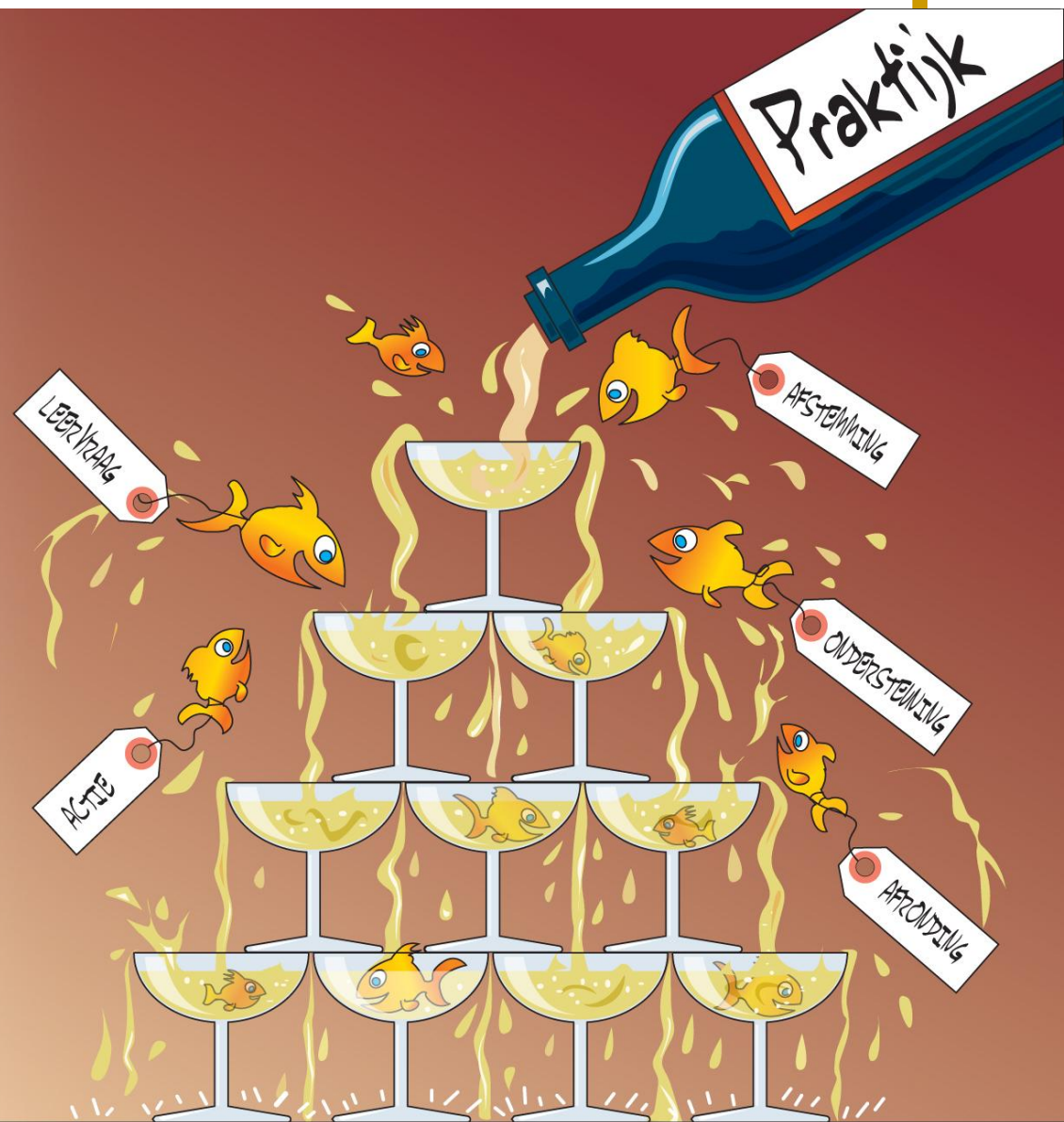
Ondersteuning 1

Actie

Ondersteuning 2

Afronding

Begeleide Intervisie

[BEGELEIDE INTERVISIE]

- uitwisselen ervaringen
- reflectie in dialoog
- oefenen begeleidings-vaardigheden
- kennis aannames aansterken

1

1

"Het meeste dat ik er uit geleerd heb, is dat je niet met oogkleppen aan mag kijken. Je moet ook eens verder durven kijken en in andere domeinen oplossingen gaan zoeken. En blijven zoeken, dat is de boodschap in het leren omgaan met diversiteit."

"De langdurigheid en intensiteit van het project was heel belangrijk. Er zijn echt zaken veranderd. Ik in mijn begeleidingsstijl maar ook binnen de uitwerking van ons zorgbeleid. De leraar als partner staat op de kaart."

"Ik heb toch wel geleerd om de controle los te laten en niet alles zelf te willen doen. Dus geloven in kinderen, in hun verantwoordelijkheid en zelfsturing. Ik ben een stap verder gegaan door het samen nadenken over de klas, de leerlingen en vooral mijn manier van leraar zijn onder de loep te nemen."

"Het kunnen kleine dingen lijken die ze hebben gedaan. Maar wie dat zegt heeft geen voeling met de praktijk. Verandering zit niet in grootste projecten maar in kleine acties die de fundamenten van een klas en schoolwerking vormen."

"Het hangt ook samen met of iemand echt een leervraag heeft. De leraar kan pas actieve partner worden als hij wil leren, als er daar openheid voor is. Dit proces kunnen wij ondersteunen maar niet forceren."

"De leervragen gaan over de onzekerheden die leraren ervaren, over zaken die moeilijk controleerbaar zijn ... ze gaan eigenlijk over het niet-voorgesneden brood... Het is belangrijk dat leraren met deze vragen bij iemand terecht kunnen met een sterke gerichtheid op hun aanpak en klaspraktijk."

"Zorgen dat iemand voor zijn leerproces waardering krijgt, daar kunnen wij als directie erg ondersteunend in zijn door als eerste onze appreciatie te uiten."

"Belangrijk is dat deze vragen een win-win inhouden: het kind wordt er beter van en de leraar kan groeien op haar of zijn eigen tempo. De doorstroming is er misschien nog niet geheel naar schoolniveau maar je hebt toch al een verandering op kind-lerareniveau."

[Navorming en dienstverlening?]

Ondersteuning implementatie van het GOL(L)D-concept

Inge.vandeputte@ugent.be

An.standaert@hogent.be

